

Kohtumine Pärnu muinsuskaitsealal kaitsekorra koostamise raames, et selgitada välja keskkonnakaitsealised huvid ning nendega arvestamine ja käsitlemine muinsuskaitsealal

05.02.2020 kl 13.00-14.00

Pärnus, Akadeemia 2

Osalesid: Keskkonnaameti Lääne regiooni esindajad Kadri Hänni (looduskaitse juhtivspetsialist) ja Nele Saluveer (juhtivspetsialist) Muinsuskaitseameti esindajad Anni Martin (ehituspärandi valdkonna juht) ning Pärnumaa nõunikud Helle-Triin Hansumäe ja Luure.

Arutati: Pärnu Muinsuskaitseala kaitsekorra koostamise raames muinsuskaitsealal erinevate riigi huvide väljaselgitamine ja ühisosa otsimine muinsuskaitse ja looduskaitse valdkondades.

Keskkonnaamet tegeleb muinsuskaitsealal asuvate looduskaitse all olevate parkide osas peamiselt kõrghaljastuse ja haljastusega küsimustega. Seda nii hoonete laiendamisel, püstitamisel kui tehnovõrkude rajamisel haljastuse taastamise küsimustega. Samuti annab arvamuse linna üldplaneeringule ja kooskõlastab hoolduskavad haljastuse hooldamiseks ning asendamiseks.

Keskkonnaamet on asunud korrastama Pärnu linna kaitsealuste parkide ja puistete piire (<https://www.keskkonnaamet.ee/en/node/4031>). Selleks on koostatud väljatöötamise kavatsus (https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/kaitse_planeerimine/lisa1_vtk_parnu_linna_par_gid-puisteed.pdf) koos ettepanekutega piiride korrigeerimiseks. Väljatöötamiskavatus oli avalikul väljapanekul **26.09.2019–17.10.2019**. Avalikustamisel esitatud ettepanekute ja arvamuste alusel väljapanekul olnud parkide piiride ettepanekuid muuta ei otsustatud ning Keskkonnaamet esitab ministeeriumisse eelnõu piiride määramise osas.

Keskkonnaamet on piiride korrigeerimisel lähtunud põhimõttest kaitsta parki kui tervikut, sealhulgas nii pargi elus (põlispuud, pargi puistu ja neist sõltuvad elustikurühmad) kui ka eluta (pargi planeering, pargi piirid, väikevormid ja muud kultuuriväärtused) väärtusi. Piiritlemisel on arvestatud, et alade piirid oleksid linnapildis selgelt tuvastatavad ja üheselt mõistetavad. Välispiiride määramisel on võimaluse korral kasutatud selgepiirilisi ja ajas vähe muutuvaid orientiire nagu teede servad, kõlvikute piirid ja vajaduse korral ka mõõdistatud maaüksuste piire.

Looduskaitsealuste parkide ja puistete piiride korrigeerimise eelnõuga ei seata üldisi kaitse- või kasutustingimusi. Kõikide looduskaitsealuste parkide ja puistete osas on nõuded antud .... määruses.

Piiride korrigeerimise väljatöötamise kavatsuses on parkide ja puistete juures kirjeldatud parkide ja puistete iseloomu, ajaloolist kujunemist. Väikevormid ja muud kultuuriväärtused on väljatöötamiskavatsuses küll ära toodud, aga need on täpsemalt määratletud ainult Rannapargi osas.

Keskkonnaamet teeb oma otsused igakordselt kaalutusotsusena, põhjendades ja argumenteerides oma otsust sõltuvalt tööde iseloomust ja looduskaitseala säilitamise vajadustest, tuginedes ... määruses antud juhiste ja suunistele.

Pärnu looduskaitsealuste parkide ja puistete osas näeb Keskkonnaamet põhilist tulevikusuunatud fookuses alleede ja parkide ala kõrghaljastuse uuendamisel – kõrghaljastus hakkab jõudma vanusesse, mis eeldab ulatuslikku rekonstrueerimist, st vanade puude uute vastu vahetamist. Probleemiks on aleepuude säilimine, kuna pidev kommunikatsioonitrasside vedamine ja juurte sage läbilõikamine, paneb ohtu ka täies elujõus puude säilimise. Selles küsimuses on Pärnu linn aktiivseks partneriks.

Muinsuskaitseamet tutvustas Pärnu muinsuskaitseala kaitsekorra koostamise eesmärke ja protsessi: <https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/parnu-muinsuskaitseala-kaitsekorra-koostamine>.

Kaitsekorra koostamine toimub ühises töörühmas Muinsuskaitseameti, Pärnu linna ja ekspertidega ning järgmiste kuude jooksul tegeletakse aktiivselt ka kaitseala ja selle kaitsevööndi piiride küsimustega. Pärnu muinsuskaitseala on tzoneeritud praeguse põhimäärusega kolmeks: vanalinn, villade ala ja Rannapargi ala. Töörühmas on olnud arutlusel, et muinsuskaitseala Rannapargi tsoonist võiks välja arvata hoonestatud piirkonnad – Seedri tänava kant ja Amende villa-Kuursaali piirkond. Ning võib-olla käsitleda täiendava hoonestusõigusega haljasalasad kogu muinsuskaitseala piirides ühtselt, andes kaitse- ja kasutustingimused: uushoonestus ei ole üldjuhul lubatud, v.a. sobiva mastaabi ja kujundusega puhkeotstarbelised rajatised, väikevormid jms.

Muinsuskaitseamet tutvustas ka kaitsekorra meentluslikku poolt. Jaanipäevaks soovitakse kokku saada kaitsekorra eelnõu ning septembris saata puudutaud isikutele, sh keskkonnaametile eelnõu tutvumiseks ja arvamuse andmiseks ning oktoobris 2020 toimub kaitsekorra avalik väljapanek. Muinsuskaitseamet teeks hea meelega lähikuudel Keskkonnaametiga koostööd, et juba eelnõus saaks ühiselt üle vaadatud haljastuid puudutavad teemad, sh Rannapargi tzoneerimine erineva iseloomuga aladeks. Keskkonnaamet kinnitas oma valmisolekut sellist koostööd teha.

Otsustati:

1. Keskkonnaamet jagab Muinsuskaitseameti seisukohta, et Rannapargis ja bastionaalvööndis olevates parkides tuleb säilitada väljakujunenud olukord, kus haljasaladel domineerivad üksikud arhitektuurselt kõrgetasemelised valdavalt ühiskondliku funktsiooniga hooned.
2. Ühiselt leiti, et haljasaladele ei ole põhjendatud üldjuhul täiendava hoonestuse rajamine kuna halastuse olemus ja kujundus toetab nii keskkonnakaitselisi kui muinsuskaitsealaseid väärtusi Pärnu muinsuskaitsealal.
3. Võimalik ja tervitatav on kaaluda sobivas mastaabis ja kujunduses väikevormide kavandamist ka haljasaladele puhkamise, inimesi liikuma nügival või linnaruumi mitmekesisistaval eesmärgil (mänguväljakud, väljõusaalid, skulptuurid, monumendid, väikevormid, jms).
4. Mastaapsemaid ettepanekuid suvekohvikute ja/või terrasside rajamisel tuleb vaadata üksikjuhtumina, et leida sobiv lahendus.
5. Keskkonnaameti hinnangul on vajalik säilitada riigi huvide osas n.ö topeltkaitse muinsuskaitseala ja looduskaitsealade haljasalade osas, sest riigi huvid on erinevad ning topeltkaitse jätkamine annab parema võimaluse võimalikkude arendushuvide tasakaalustamiseks ning nii looduskaitse kui muinsuskaitse alade väärtuste säilimiseks.
6. Parema selguse loomiseks on tervitatav muinsuskaitseala kaitsekorras haljasalade käsitlemist eraldi, tuues välja väärtused ning põhimõtted koos lubatavate ja mittelubatavate tegevustega.
7. Keskkonnaamet toetab jõeäärses linna arengualas muinsuskaitseala kaitsevööndi säilitamist erinevate huvide paremaks tasakaalustamiseks.
8. Keskkonnaamet edastab Muinsuskaitseametile olemasolevad kaitsealuste parkide ja puisteede piiride ning uute piiriettepanekute kaardikihi, et muinsuskaitsealal kaitsekorrategemisel oleks võimalik kasutada töömaterjalina ka Keskkonnaameti kaardikihte.

Protokollis

Terje Luure